

Universitaire Bibliotheken Leiden

JAARVERSLAG 2022

Universiteit
Leiden

Universitaire Bibliotheken Leiden

Voorwoord

We kijken terug op het jaar waarin we de restricties van de coronapandemie achter ons konden laten en onze collecties en locaties weer optimaal toegankelijk werden voor onze gebruikers. Doordat de internationale reisbeperkingen werden versoepeld, konden er weer bezoeken worden gebracht aan onze locatie in Indonesië en bezochten Indonesische en andere internationale delegaties Leiden. In dit jaarverslag zetten we onze banden met Indonesië in het bijzonder in de schijnwerpers.

Net als in voorgaande jaren werkten we in 2022 volop mee aan het universiteitsbrede Open Science-programma. Onze experts op het vlak van open access, FAIR datamanagement en auteursrecht adviseerden onderzoekers, studenten, bestuurders, facultaire informatiemanagers en datastewards over actuele ontwikkelingen op deze gebieden.

In samenspraak met wetenschappelijke instituten hebben we een publicatiebeleid opgezet. Zo stimuleerden we onderzoekers om de open access mogelijkheden optimaal te gebruiken. Met het organiseren van events en maandelijkse bijeenkomsten voor datastewards ondersteunden we het universiteitsbrede Data Management Network.

Onze digitale collecties bereikten wereldwijd onderzoekers en belangstellenden die niet in de gelegenheid zijn om onze collecties in de bibliotheek te raadplegen of die digitale onderzoekstechnieken hanteren. De circa half miljoen digitale objecten in ons erfgoedrepository *Digital Collections* werden intensiever en door 66% meer gebruikers dan vorig jaar benut. Deze sterke stijging is onder meer verklaarbaar, omdat het digitaal erfgoed beheerd door de UBL ook steeds meer beschikbaar komt en zichtbaar wordt op andere digitale platforms. Dit dankzij de implementatie van de nieuwste technologische mogelijkheden, waaronder IIF (International Image Interoperability Framework).

We merkten sowieso dat het gebruik van alle digitale informatie die we als bibliotheek ter beschikking stellen onverminderd blijft stijgen, dit geldt zowel voor e-boeken, e-tijdschriften, als voor publicaties uit het universitaire repository *Scholarly Publications*.

In het afgelopen jaar was het weer mogelijk om onze collecties in exposities te laten zien. Binnen het themaprogramma *Leiden European City of Science* waren topstukken van onze collecties te zien in twee tentoonstellingen: *Books that made History* in het Rijksmuseum voor Oudheden en *Kaarten: Navigeren en manipuleren* in Museum Volkenkunde. Daarnaast publiceerden conservatoren van de UBL drie boeken, die niet alleen uitstekende recensies ontvingen in de Nederlandse en Belgische pers, maar ook door het publiek gretig werden aangeschaft.

In 2022 ontvingen we fellows uit elf landen voor een onderzoeksverblijf in het Scaliger Instituut. Wij zijn onze sponsors Brill, Elsevier, Stichting Van de Sande, Juynboll Stichting, Isaac Alfred Ailion Foundation, mw. Drewes, Vera Gottschalk-Frank Stichting en Lingling Wiyadharmas Fonds zeer dankbaar voor hun steun om deze fellowships mogelijk te maken.

Onze collecties konden we in 2022 mede dankzij schenkingen uitbreiden. De UBL is alle schenkers, waaronder de familie Ottow, Marius van Melle, Sjoerd Koopman, Robert Jan de Stürler, Peter van Zonneveld, en de Vrienden van de UBL hiervoor zeer erkentelijk.

Tot slot wil ik ook al onze medewerkers in Leiden, Den Haag en Jakarta van harte bedanken voor hun inzet.

Kurt De Belder

Bibliothecaris van de Universiteit

Directeur Universitaire Bibliotheken Leiden

Books that made History

In 1575 werd door Willem van Oranje de eerste universiteit van Nederland opgericht, in Leiden. In de eeuwen die volgden speelden zowel de universiteit als haar bibliotheek een centrale rol in de wetenschap. In Nederland, en regelmatig zelfs in de wereld.

In deze tentoonstelling zijn 25 buitengewone boeken uitgelicht. Allemaal hebben ze een sterke band met de stad Leiden, omdat de schrijver er studeerde, werkte, bij een van de drukkerijen het boek liet uitgeven, of in de Leidse bibliotheek werd herontdekt. Allemaal hebben ze invloed gehad op de wereld zoals we die nu kennen en de manier waarop we denken.

Van medische wetenschap tot euthanasie: het waren deze denkers en wetenschappers die hun gedachten op papier lieten zetten. En daarmee, ondanks het fragiele karakter van het materiaal, onsterfelijke werden. Hun onderwerpen en argumentatie verwonderden ons nog steeds. Dit zijn 25 boeken die geschiedenis schreven.

Welk boek is volgens u het belangrijkste geweest?

Put het stembiljet mee en laat uw stem achter aan het einde van de tentoonstelling.

De audiotour bij deze tentoonstelling is gratis bij de kassa van het museum te verkrijgen. Bij ieder boek vindt u op de vitrine een vierkant blokje. Als u daar 'n audio-apparaat (podcast) voor heeft, start het geluid.

Bij de tentoonstelling is ook een publicatie verschoten, uitgegeven door Atheneum (Nederlands) en Brill (Engels). Deze is verkrijgbaar in de museumwinkel.

De selectie van 25 boeken bestaat uit publicaties van:

The selection of 25 books are by the following authors:

1. Lucas Jansen Weghebaer
2. Josephus Scaliger
3. Hugo Grotius
4. Spinozianering
5. The Dutch Authorized Version of the Bible
6. René Descartes
7. Galileo Galilei
8. Anna Maria van Schurman
9. Willem Piso & Georg Markgraf
10. Jacobus Golius
11. Oloof Wormius
12. Christiaan Huygens
13. Herman Boerhaave
14. Carl Linnaeus
15. Jacobus Capelin
16. Bernardus Singhel Albinus
17. Casper Bauwens
18. Franz von Sibold
19. Johan Thorsbecke
20. Christiaan Snouck Hurgronje
21. Albert Einstein
22. Hessel Graaflinger
23. Theo van Doesburg
24. Anton de Kam
25. Woordenboek der Nederlandsche Taal (WNT) (Dictionary of the Dutch Language)
26. Adriaen van Tol of Adriaen de Brouwer

In 1575 William of Orange founded the first university in the Netherlands – in Leiden. In the centuries that followed, both the university and its library played a central role in scholarship – not just in the Netherlands, but frequently in the wider world.

In this exhibition, 25 remarkable books have been placed in the limelight. They all have strong ties of some kind with the city of Leiden – whether because the author studied or worked there, or had the book published at one of its printing houses, or because it was rediscovered in the Leiden library. All have had an influence on the world as we know it today and the way we think. From medical science to chronology and from colonialism to euthanasia – these thinkers, scientists and scholars conveyed their ideas in their writings. Because of this, despite the fragile nature of the material, these books were immortalized. Their subjects and arguments still fill us with wonder today. These are 25 books that made history.

Which of these books do you believe is for wack the most important?

Please take a voting sheet and cast your vote at the end of the exhibition.

The audio guide accompanying this exhibition is available free of charge at the museum's ticket desk. Each book has a square symbol on the display case. If you have your audio device (podcast) in hand it will start the recording.

A book was produced to accompany this exhibition. The English edition was published by Brill Publishers. It is on sale in the museum shop, as is the Dutch edition, published by Atheneum Publishers.

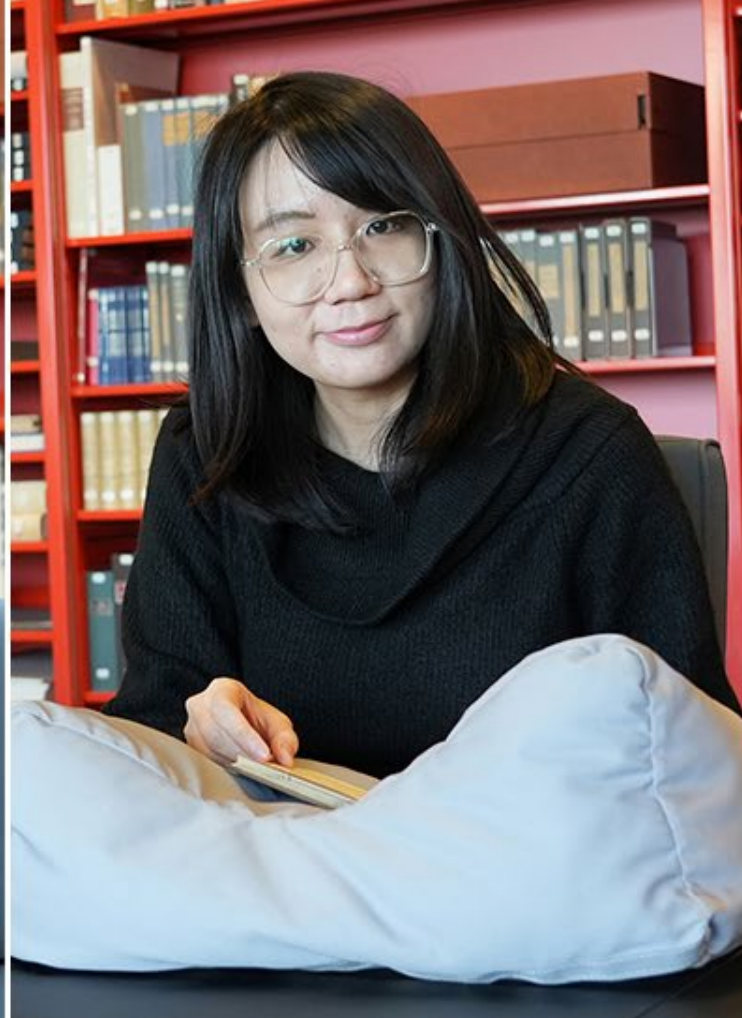
Inhoud

- 1 Voorwoord
- 4 Indonesië
- 8 Dienstverlening
- 14 Open Science
- 16 Collecties
- 21 Maatschappelijke rol
- 34 Aankopen, schenkingen en fondsenwerving
- 38 Financieel overzicht
- 39 Cijfers

Indonesië

We beheren een van de allergrootste Indonesië collecties ter wereld. Er wordt dan ook intensief van de collectie gebruik gemaakt. Zowel online via onze Digital Collections als fysiek op de studiezaal en de leeszaal Bijzondere Collecties. Deze collecties worden jaarlijks uitgebreid met relevante publicaties.

Onze collega's in Jakarta schaften in 2022 ruim 4700 boeken aan voor de collectie en verwerkten de gegevens van deze aanwinsten in de catalogus. Het materiaal werd in Jakarta gereed gemaakt en verscheept naar Leiden, waar het in de collecties van de UBL is opgenomen. Daarnaast voegden onze medewerkers in Jakarta periodieken en grijze literatuur aan de UBL-collectie toe. In 2022 waren voor het eerst drie fellows in Leiden voor het [Lingling Wiyadharna Fellowship Programme](#): Eva Fuji Fauziyah, Chin Nyuk Tin en Arman Az. Het programma biedt jaarlijks aan jonge wetenschappers de mogelijkheid drie maanden onderzoek te doen in onze Zuidoost-Aziatische

collecties. Hans van der Valk, alumnus van de Universiteit Leiden, heeft het fonds opgericht ter nagedachtenis aan zijn vrouw Lingling Wiyadharna, met het doel financiële ondersteuning te bieden aan jonge wetenschappers bij hun studie van in het bijzonder onze Indonesische Bijzondere Collecties.

Vanuit Nederland was er ook veel belangstelling voor onze activiteiten in Indonesië. Zo bracht de staatssecretaris voor Cultuur en Media, Gunay Uslu, een bezoek aan ons kantoor in Jakarta.

De nieuwe front office van het kantoor werd in juli geopend door Robbert Dijkgraaf, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en Annetje Ottow, voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Leiden. Bij die gelegenheid werd een Memorandum of Understanding ondertekend tussen de Universiteit Leiden en het Nationaal Archief van Indonesië voor samenwerking op het gebied van erfgoedcollecties. Het bezoek van een delegatie van het Indonesian Research and Innovation Agency (BRIN) aan onze organisatie in Nederland markeert een belangrijk moment voor de verdere strategische samenwerking met Indonesië.

De bekendheid van onze rijke Aziatische collecties werd vergroot door een reeks online workshops van de LDE-BRIN Academy voor Indonesische onderzoekers. Met de Vereniging KITLV en KITLV Leiden organiseerden we het tweede internationale hybride webinar met als thema 'Forgotten Collections: Exploring Southeast Asian Archives'.

Schijnexecuties, marteling en terreur. Op 17 februari werd het langverwachte onderzoek gepresenteerd over het Nederlandse geweld tijdens de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog van 1945 tot 1949. De NOS maakte er een programma over, dat 's avonds live werd uitgezonden vanuit de Asian Library. Presentator Winfried Baijens ging met een aantal onderzoekers in gesprek over de uitkomsten.

Dienstverlening

Hoe vind je als kersverse student je weg naar het juiste boek of een fijne studieplek? Om nieuwe studenten wegwijs te maken in de bibliotheek organiseerden we aan het begin van het collegejaar het kennismakingsevenement Get Started. Op verschillende locaties van de Universiteit Leiden gaven we studenten informatie over het gebruik van de collecties en onze diensten. In 2022 kon het evenement weer fysiek plaatsvinden. Vanwege de coronamaatregelen was het in de twee voorgaande collegejaren uitsluitend digitaal georganiseerd.

In 2022 realiseerden we een aantal verbeteringen in de bibliotheken. Op verschillende plekken werd met tafelschermen meer privacy op de studieplekken gecreëerd. Ook zijn studieplekken met alleen beeldschermen beschikbaar, zodat studenten hun eigen laptop op een ergonomisch verantwoorde wijze kunnen gebruiken.

De locaties van de UBL in Leiden en Den Haag zijn erg populair als studieplek. Gedurende de corona-periode hebben we gebruik gemaakt van een reserveersysteem voor studieplekken. Dat is goed bevallen; we gebruiken dit systeem nu structureel om tijdens de tentamenperiodes de studieplekken zo eerlijk mogelijk te verdelen.

Onze Bijzondere Collecties worden veel geraadpleegd door wetenschappers en andere belangstellenden, maar studenten zijn vaak nog onbekend met deze rijke collecties. Om hen wat meer wegwijs te maken hebben we in 2022 een tutorial gemaakt. Hierin geven we uitleg over het gebruik van de Bijzondere Collecties.

1

BOOK

رسائل في تاريخ المدينة / Rasā'il fī tārikh al-Madīnah

editor. ,Ḥamad, Jāsir ; .editor, حمد, جاسر

al-Riyād : Manshūrāt Dār al-Yamāmah lil-Baḥth wa-al-Tarjamaḥ wa-al-Nashr

1972

Available (more than one location) >

2

BOOK

التحفة اللطيفة في تاريخ المدينة الشريفة

المستشرقون ، حسن البشير أبو عبد الله محمد بن عبد الرحمن بن محمد القاهري ، 831 - 907 هـ

Ar Riyad - Saudi Arabia: Turath For Solutions

2013

Online access >

VERBETERINGEN AAN DE CATALOGUS

Met de nieuwe [Acquisitions website](#) kan iedereen op de hoogte blijven van de nieuwe publicaties die door de UBL zijn aangeschaft in meer dan vijftig wetenschapsdisciplines.

In onze catalogus kunnen moderne Arabische publicaties nu ook gevonden worden via het origineel Arabisch schrift. Het zoeken naar Arabische titels is hierdoor voor gebruikers veel eenvoudiger en efficiënter geworden: zij hoeven het Arabisch schrift niet langer via transliteratie om te zetten naar het Latijns alfabet.

STOLPERSTEINE

Voor de Universiteitsbibliotheek zijn twee [Stolpersteine](#) (struikelstenen) geplaatst ter nagedachtenis aan de Joodse familie Cosman. Tijdens de Tweede Wereldoorlog woonden zij in een van de huizen waar nu de Universiteitsbibliotheek staat. Zoon Arnold Cosman studeerde aan de Universiteit Leiden en is omgekomen aan het begin van de oorlog. Moeder Rachel werd in 1944 vermoord in de buurt van Auschwitz. De steen voor vader Eduard Cosman is niet op de plek van zijn oude woonhuis gelegd, maar bij zijn schuiladres in Bennekom. Wij zijn de Stichting Herdenking Jodenvervolging Leiden dankbaar voor de plaatsing van deze Stolpersteine.

FACT & FICTION

Wat klopt wel en wat zijn fabeltjes in bepaalde boeken? Met onze video-serie Fact & Fiction wilden we de gebruikers van onze collecties niet alleen aanmoedigen om te lezen maar ook om over de complexe verhouding tussen feit en fictie na te denken. Bijna iedere auteur gebruikt feiten om haar of zijn fictionele verhaal te illustreren. Soms ligt fictie zó dicht bij de werkelijkheid dat het bijna niet van echt te onderscheiden is. Aan de andere kant vertelt een fictief verhaal ons vaak meer over onze werkelijkheid dan een opsomming van feiten zou kunnen. Onze vakreferenten zochten in de serie Fact & Fiction in werken uit de

collectie de grens tussen feit en verzinsel op. In 2022 zijn de volgende afleveringen verschenen:

[Batman: Year One](#)

[Gerda Bles: Wij zijn licht](#)

[La Autopista del Sur](#)

[Heldorado](#)

LEESLIJSTEN ACTUALITEIT

Nepnieuws en alternatieve feiten, vaak gevoed door sociale media, zorgen voor maatschappelijke en politieke spanningen. Voor de UBL is het belangrijk om naar aanleiding van actuele maatschappelijke onderwerpen een overzicht van betrouwbare informatie vanuit verschillende perspectieven samen te stellen. Samen met Leidse onderzoekers droegen we daaraan bij door actuele leeslijsten te publiceren over bepaalde thema's met boeken uit de UBL-collecties. Dit wisselden we soms af met een leeslijst over een wat luchtiger onderwerp. In 2022 zijn deze leeslijsten gepubliceerd:

[Twee jaar Brexit](#)

[Cybersecurity](#)

[Politiek na Pim](#)

[Pen en Strijd: Een leeslijst over schrijverstwisten](#)

[Nobelprijs voor de Literatuur toegekend aan Annie Ernaux](#)

[Boekenweek: onderzoekers en hun eerste literaire liefde](#)

[Culinaire cultuur en voedselverhalen](#)

[Dit waren onze favoriete boeken deze zomer](#)

[Valentijnsdag](#)

ONDERWIJS EN ONDERWIJSONDERSTEUNING

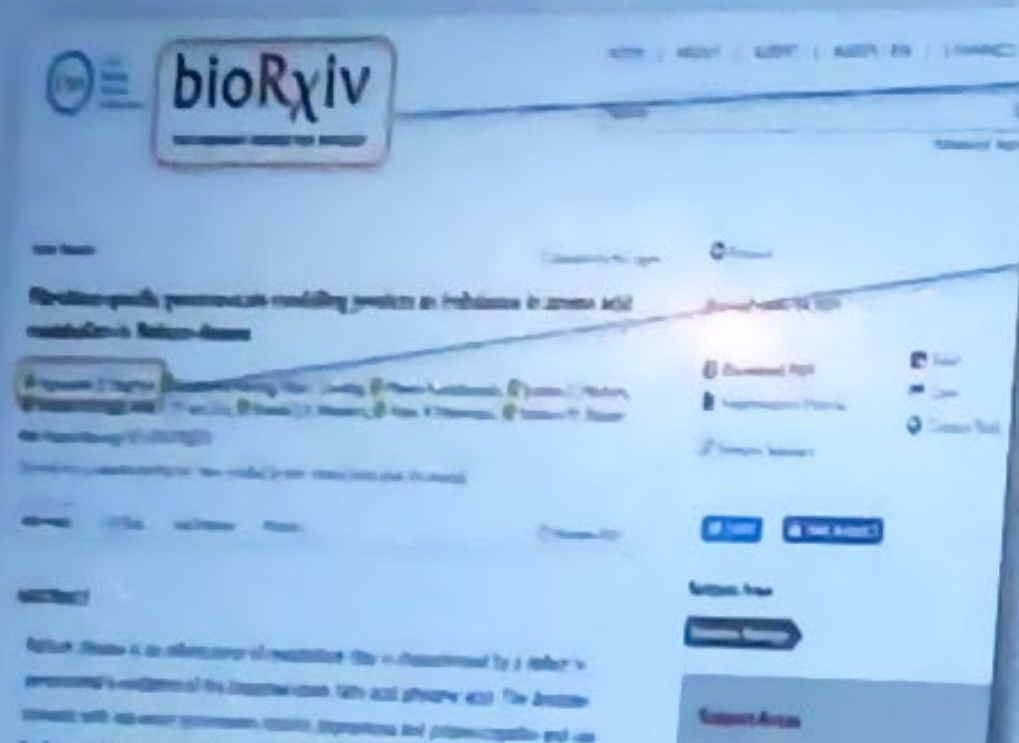
Paper clinics, tutorials, workshops en instructies. Als partner in onderwijs en onderzoek verzorgden we onderwijs over verschillende onderwerpen en op uiteenlopende manieren, zowel online als fysiek. De cursussen bestreken een breed terrein van academische vaardigheden. In 2022 werden circa 300 cursussen gegeven en ondersteund en daarmee bereikten we bijna 15.000 studenten. De helft van onze instructies was gericht op BA1 studenten.

Onze informatiespecialisten gaven instructies over het voorkómen van plagiaat en het beoordelen van informatiebronnen. Met online tutorials, instructies en consulten boden onze medewerkers hulp bij het zoeken van domeinspecifieke wetenschappelijke informatie en het werken met reference management software.

Met paper clinics hielpen onze vakreferenten de studenten bij hun scriptie. In opdracht van de opleidingen Geneeskunde, Biomedische Wetenschappen en Farmacie verzorgden onze medisch informatiespecialisten het onderwijs in informativaardigheden binnen het LUMC. Conservatoren van de afdeling Bijzondere Collecties verzorgden lessen voor studenten en docenten en begeleiden het gebruik van stukken uit de collecties voor lesdoeleinden.

Onze digital scholarship librarians gaven diverse trainingen, basis- en verdiepingscursussen aan onderzoekers, docenten en studenten. In samenwerking met de TU Delft en de Erasmus Universiteit Rotterdam werden workshops gehouden over data-analyse. Voor onderzoekers werd een domeinspecifieke training gegeven voor het FAIR maken van onderzoeksdata. Ook is het aanbod van verdiepingscursussen uitgebreid, waaronder cursussen over het programmeren in Python. In samenwerking met het Centre for Digital Humanities werd een bootcamp digital skills aangeboden. Daarnaast ontwikkelden we online leermodules over Linked Open Data en Tekst & Data Mining.

Sharing and reusing OMICS data: an example

OPEN ACCESS

ORCID: TRACEABLE

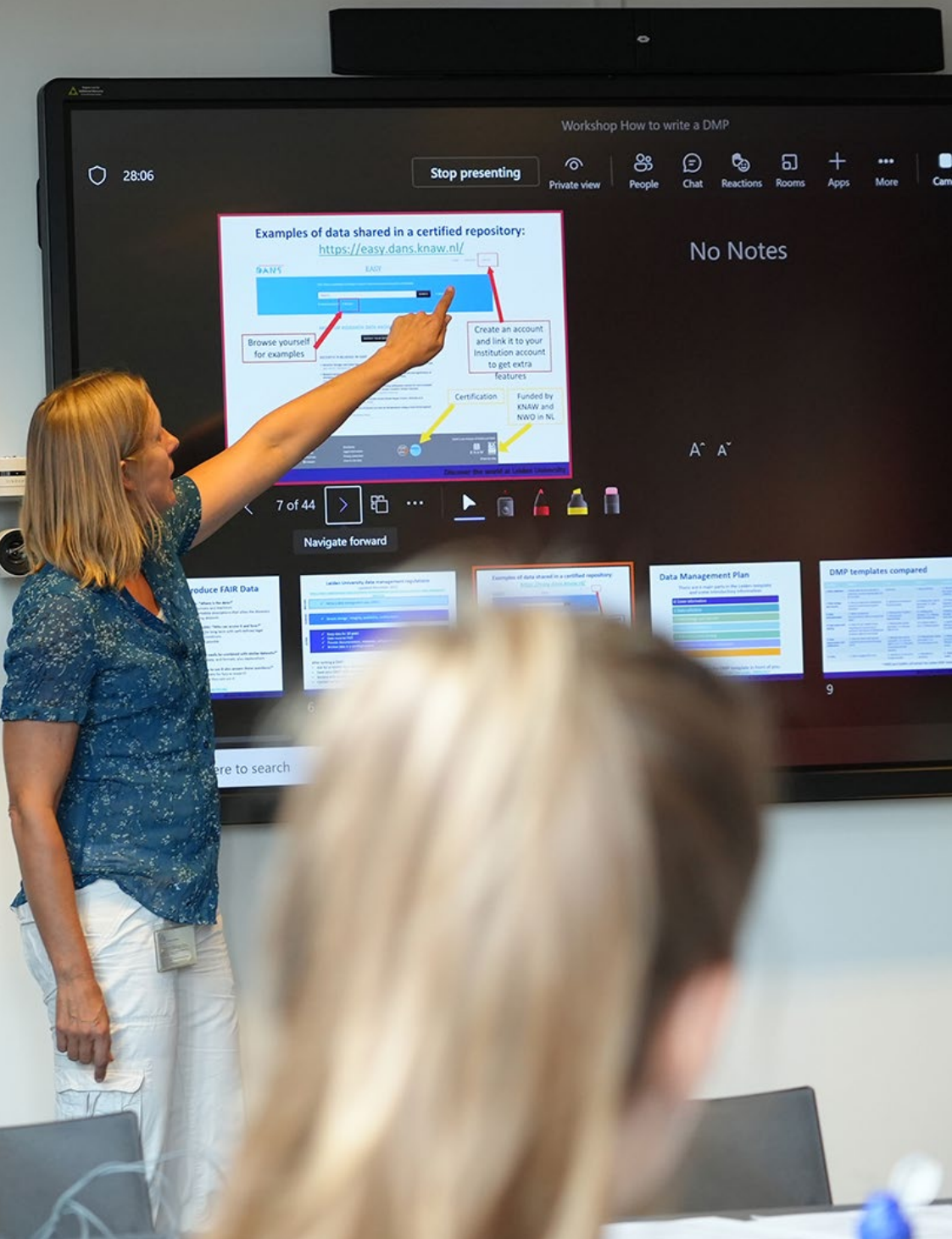
SHARING AND REUSING: TRANSCRIPTOMICS DATA

SHARING AND REUSING: METABOLOMICS AND PROTEOMICS DATA

SHARING AND REUSING: IS THE MODEL DEPOSITED IN A REPOSITORY?

Open Science

We vervulden in 2022 een ondersteunende rol tijdens alle fasen van het onderzoeksproces. Samen met expertisecentra, faculteiten en (inter)nationale partners streefden we ernaar Open Science binnen de Universiteit Leiden te bevorderen, ondersteunen en faciliteren. Met onze dienstverlening richtten we ons op zowel individuele onderzoekers als de faculteiten en instituten van de universiteit. We participeerden in de universitaire programma's met betrekking tot datamanagement en Open Science en waren nauw betrokken bij de oprichting van het Leids Digital Competence Centre (LDCC).

We adviseerden onderzoekers en studenten over datamanagement, research softwaremanagement, het gebruik van digitale data, open access en auteursrecht. We gaven voorlichting aan onderzoekers, zetten ons in voor community building en initieerden projecten waarbij werd samengewerkt met andere universiteiten. In 2022 participeerden we ook in de landelijke werkgroep Open Access Monitoring, waarin een nieuw framework voor de Open Access monitor werd ontwikkeld. De UBL heeft in 2022 een uitgebreid onderzoek gedaan naar de Open Science-praktijk binnen het EUniWell consortium.

In 2022 is het Data Management Network van de Universiteit Leiden uitgebreid tot een veelzijdig netwerk van onderzoekers en onderzoeksondersteuners. Onze digital scholarship librarians organiseerden voor de ruim tachtig leden van dit netwerk in 2022 negen events over onderwerpen als FAIRification, data registratie, softwaremanagement en DataverseNL. Daarnaast faciliteerden we de community van facultaire datastewards door maandelijkse bijeenkomsten van het Data Management Network te organiseren.

In UKB-verband hebben we onderhandeld met uitgevers voor landelijke deals. Ook hielpen we de universitaire instituten met het opstellen of actualiseren van hun publicatiebeleid en de financiële inkadering van open access-publiceren. Landelijk is 90% van de publicaties uit NWO- en ZonMW-onderzoek beschikbaar in open access. De Universiteit Leiden scoort, evenals de Rijksuniversiteit Groningen, met 94% open access het hoogst, wat vermoedelijk kan worden verklaard door het vooruitstrevende gebruik door Leidse onderzoekers van het Taverne amendement.

Collecties

COLLECTIEVORMING

We werken continu aan het toegankelijk maken van bronnen voor onderzoek en onderwijs. Zo hebben we in 2022 het volledig gedigitaliseerde archief van The Times aangeschaft. Sinds 2022 is de [Jemenbibliotheek](#) (Maktabat al-Yaman al-Amstirdāmīyya) beschikbaar voor onderzoek. Na ontvangst van de genereuze schenking van de privébibliotheek over Jemen van dr. C.G. Brouwer begonnen we een project om de collectie in haar geheel te catalogiseren met behulp van gegevens die dr. Brouwer zelf in zijn eigen catalogus had opgenomen. De Jemenbibliotheek vormt een belangrijk onderdeel van de collectie van de nieuwe Middle Eastern Library die we in september 2024 hopen te openen.

In 2022 werd de infrastructuur voor het raadplegen van grijze literatuur uit Indonesië, zoals rapporten van de overheid en van NGO's, vernieuwd. Daarmee zijn deze documenten, die niet formeel worden uitgegeven of commercieel verkrijgbaar zijn, via onze catalogus digitaal beschikbaar voor onderzoek.

DIGITALE COLLECTIES

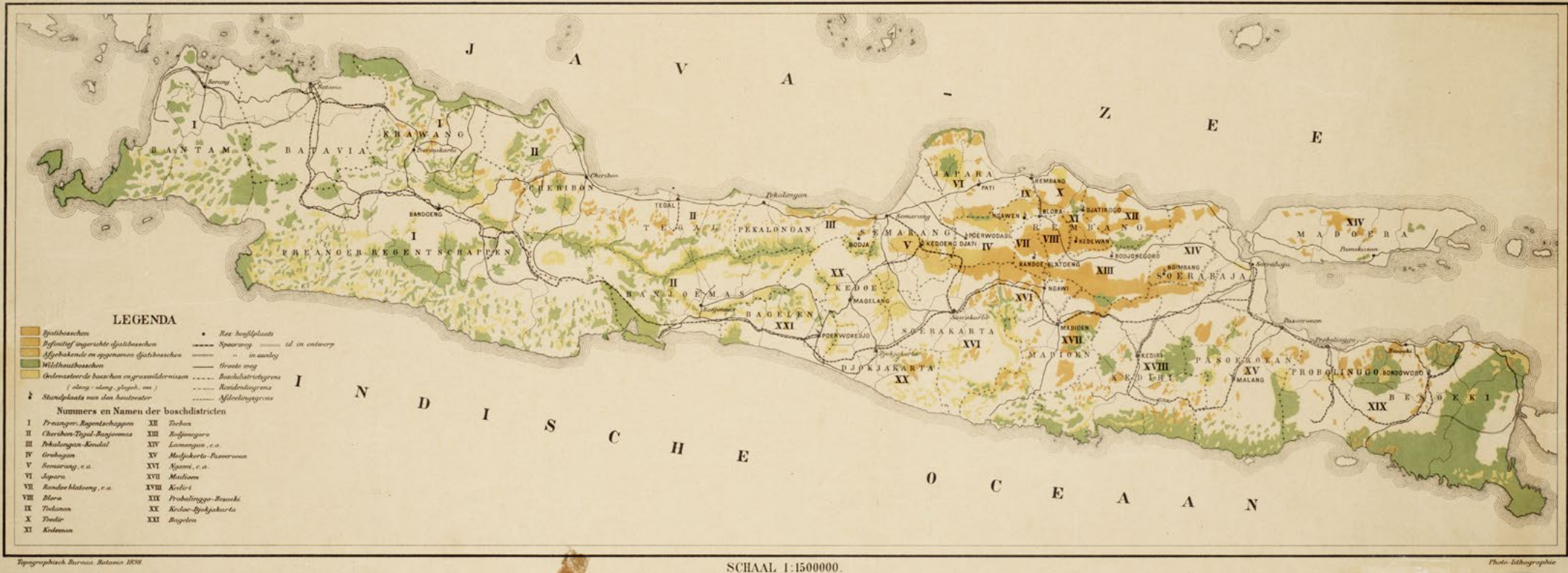
Waar ook ter wereld, ons erfgoedrepository [Digital Collections](#) is online beschikbaar voor onderwijs, onderzoek en het belangstellende publiek. Digital Collections bevat inmiddels bijna een half miljoen objecten en er komen voortdurend nieuwe collecties bij.

In 2022 zijn bijna twintigduizend bladzijden aan nieuw materiaal aan de collectie [onofficiële poëzietijdschriften uit China](#) toegevoegd. Deze tijdschriften zijn afkomstig van 'buiten het systeem' en bijzonder invloedrijk maar heel moeilijk vindbaar. De jongste uitbreiding omvat zowat honderd nieuwe exemplaren.

Bijzonder zijn ook de [drie gedigitaliseerde Chinese landkaarten](#), de grootste zo'n 8 meter hoog en 10 meter breed, die toegankelijk en downloadbaar zijn gemaakt. Deze kaarten tonen China zoals het eruit zag tijdens de bloei van de Qing-dynastie (1644-1912). Ze zijn een vroeg voorbeeld van wetenschappelijke samenwerking tussen het Chinese Keizerlijke hof en westerse zendelingen, en worden beschouwd als een hoeksteen van de Chinese cartografie.

OVERZICHTSKAART
VAN DE BOSSCHEN EN VAN DE INDEELING DER BOSCHDISTRICTEN
OP JAVA EN MADOERA.

Schouwt bij het Koloniaal Verstay van 1898.

ONLINE PLATFORM HISTORICAL MAPS OF SOUTHEAST ASIA

Hoe verbind je bronmateriaal uit verschillende instellingen met wetenschappelijke kennis op een aansprekende wijze voor studenten, onderzoekers en belangstellenden? Dit was de uitdaging waarvoor een aantal internationale partijen, waaronder de UBL, stond. Gebruik makend van de nieuwste technologische mogelijkheden, waaronder IIF (International Image Interoperability Framework), werkten vier erfgoedinstellingen op drie continenten samen met onderzoekers.

In Singapore werd het online educatieve platform *Historical Maps of Southeast Asia* gelanceerd, dat toegang biedt tot ruim 1.400 gedigitaliseerde kaarten van Zuidoost-Azië van vóór 1900 uit de collecties van de Beinecke Rare Book and Manuscript Library - Yale University (150 kaarten), National Library Board Singapore (307 kaarten), Bodleian Libraries - University of Oxford (387 kaarten) en UBL (593 kaarten). Op dit platform is veel kennis aan deze kaarten toegevoegd door onderzoekers van Yale-NUS College. Het project werd gefinancierd via een Thematic Grant van Singapore's Ministry of Education Social Science Research (SSR).

ARMA

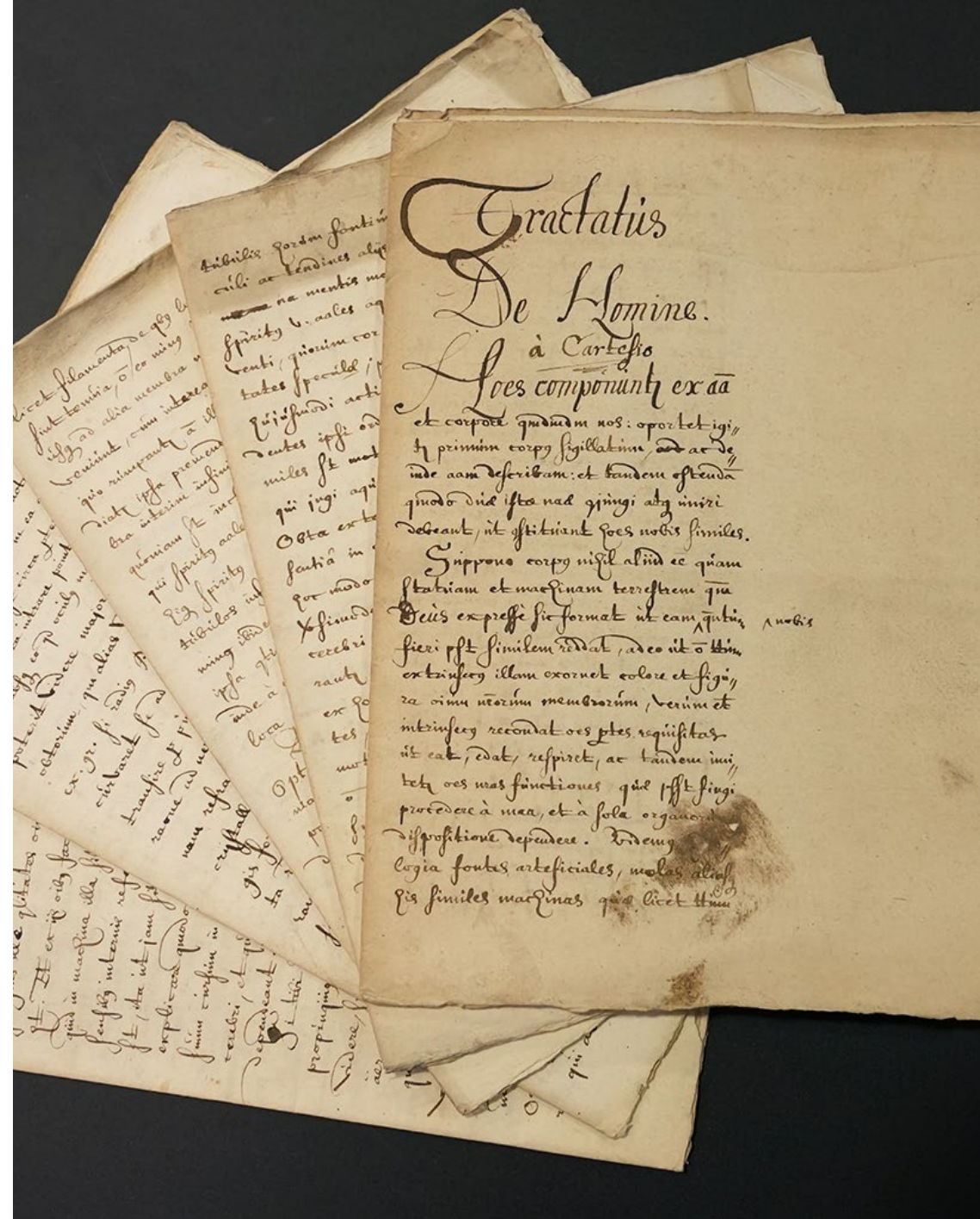
Met het ARMA-project brachten we de middeleeuwse leescultuur weer tot leven. We maakten ruim 600 handschriften en vroege drukken digitaal beschikbaar via het platform Europeana, als onderdeel van het project *The Art of Reading in the Middle Ages* (ARMA). Zeven Europese erfgoedinstellingen werkten twee jaar samen om 30.000 gedigitaliseerde items toe te voegen aan Europeana, en de kwaliteit van nog eens 30.000 bestaande items te verbeteren.

Samen met de ARMA-partners maakten we een online tentoonstelling 'De kunst van het lezen in de middeleeuwen' in vijf talen en publiceerden we in Europeana zo'n dertig blogposts en fotogalleries over dit onderwerp. Als UBL maakten we ook twee ARMA Introductory Videos voor het project. Binnen het project ging veel aandacht uit naar het ontwikkelen van lesmateriaal voor het basis-, middelbaar en hoger onderwijs, waaronder kleine games en video's.

In samenwerking met dr. Irene O'Daly van de Leidse opleiding Book and Digital Media Studies maakten we een achtdelige videoserie over materiële aspecten van de handgeschreven codex: *Exploring the Medieval Manuscript Book*. De videoserie biedt een laagdrempelige introductie tot de middeleeuwse boekgeschiedenis. De Ierse en Franse partners verwerkten onze video's in hun lessen voor het middelbaar en hoger onderwijs. De acht projectpartners waren de Nationale en Universiteitsbibliotheek van Slovenië, Universitaire Bibliotheken Leiden, Stichting Europeana, de Nationale Bibliotheek van Tsjechië, de Bibliothèque Nationale de France, Staatsbibliothek zu Berlin, Hunt Museum en Openbare Bibliotheek Brugge. Het project werd medegefinancierd door de *Connecting Europe Facility* van de Europese Unie.

ONTDEKKING ONBEKENDE VERTALING RENÉ DESCARTES

Zo af en toe duiken manuscripten op die eeuwenlang verscholen bleven in de verzamelingen van bibliotheken en archieven. In het archief van de zeventiende-eeuwse Bibliotheca Thysiana, dat wordt bewaard in de Universiteitsbibliotheek, ontdekte de Rotterdamse onderzoeker Erik-Jan Bos een tot dusver onbekende Latijnse vertaling van het baanbrekende boek *L'homme* ('De mens') van René Descartes (1596-1650).

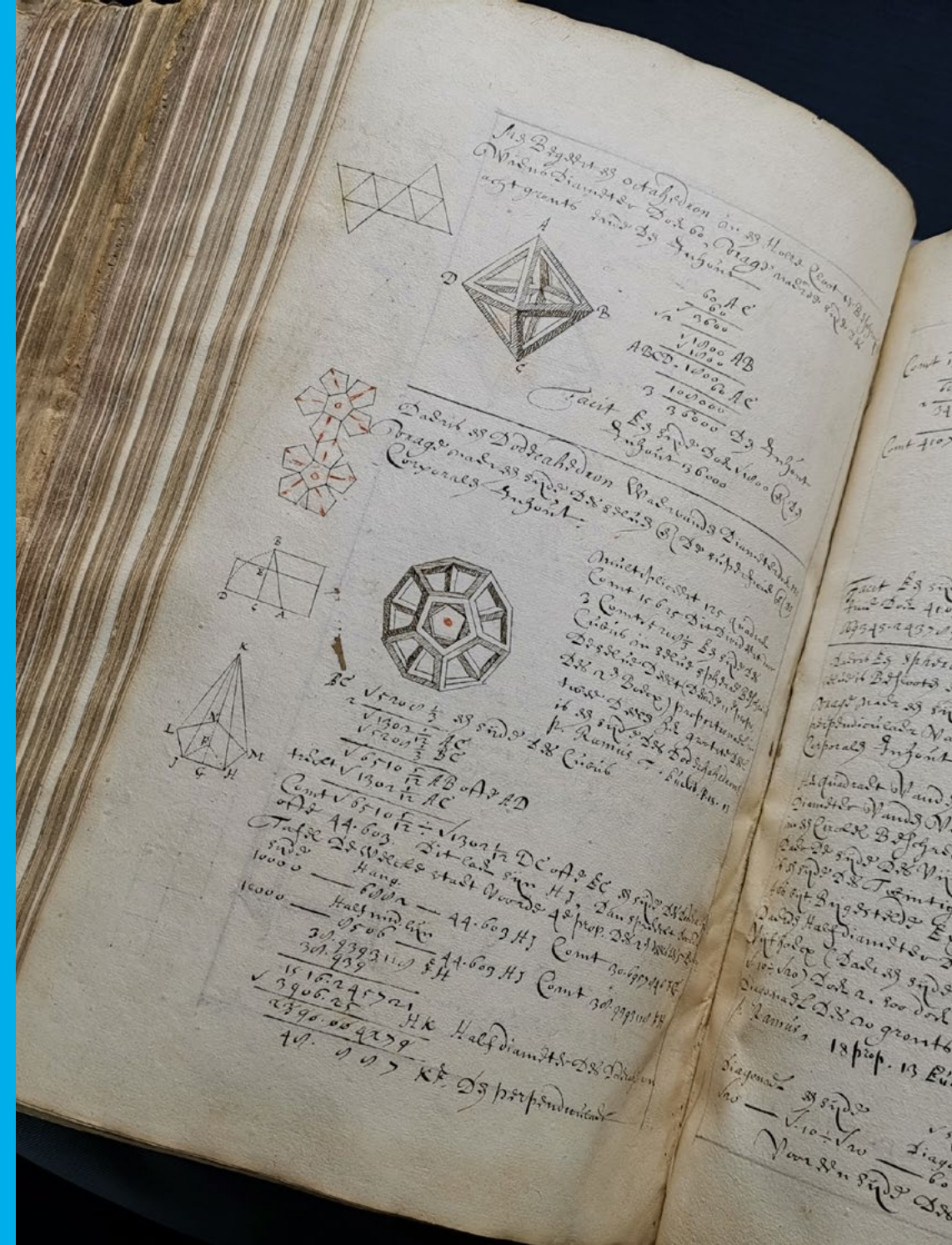

Maatschappelijke rol

We begonnen het jaar met een lockdown waardoor veel van onze publieksactiviteiten noodgedwongen nog online waren. Onze net geopende fysieke tentoonstelling in het Haags Historisch Museum over de fotografie van Alexine Tinne sloot – tijdelijk – weer de deuren. We maakten diverse online-uitzendingen in de vorm van boekensalons, talkshows en podcasts. Gelukkig kon er vanaf het voorjaar weer op locatie worden georganiseerd. Zo maakten we tentoonstellingen met musea, leenden we veel stukken uit voor exposities, organiseerden we studiemiddagen, publiceerden we boeken en deden we aan fondsenwerving voor het nieuwe Bodel Nijenhuis Fonds voor cartografie.

LEIDEN EUROPEAN CITY OF SCIENCE

In 2022 was Leiden de European City of Science. De stad presenteerde gedurende het jaar een publieksprogramma boordevol wetenschap, kennis, kunst en kunde voor iedereen met een nieuwsgierige geest. Wandelingen, blogs, podcasts, boekensalons, talkshows en tentoonstellingen. De UBL organiseerde een uitgebreid programma met activiteiten rond het thema [Leiden European City of Science 2022](#) voor het brede publiek. Hierbij stonden stukken uit de UBL-collectie centraal. Natuurschrijver Kester Freriks, verbonden aan NRC Handelsblad, was als gastschrijver bij de UBL aangesteld.

TENTOONSTELLING ALEXINE TINNE, FOTOGRAAF - HAAR WERELDBEELD

Alexine Tinne was in de negentiende eeuw niet alleen wereldberoemd vanwege haar onverschrokken reizen, maar ook een van de belangrijkste pioniers uit de begintijd van de fotografie in Nederland. In samenwerking met het Haags Historisch Museum en fotograaf Dagmar van Weeghel maakten we de tentoonstelling *Alexine Tinne, fotograaf - Haar wereldbeeld*, het eerste overzicht van het fotografisch oeuvre van Alexine Tinne (1835-1869). Haar negentiende-eeuwse foto's gingen een dialoog aan met het werk van de hedendaagse fotograaf Dagmar van Weeghel.

De tentoonstelling was in het Haags Historisch Museum te zien. Maartje van den Heuvel, conservator fotografie van de UBL, was gastcurator van de tentoonstelling en schreef het bijbehorende boek *Alexine Tinne Fotograaf*. We maakten ook zes video's over verschillende aspecten van de tentoonstelling. Daarnaast maakten stagiaires een Tinne-stadswandeling en een online versie van de tentoonstelling.

Books that made History

In 1575 werd door Willem van Oranje de eerste universiteit van Nederland opgericht in Leiden. In de eeuwen die volgden speelden zowel de universiteit als haar bibliotheek een centrale rol in de wetenschap in Nederland, en regelmatig zelfs in de wereld.

In deze tentoonstelling zijn 25 buitengewone boeken uitgetoond. Alleen hadden ze een sterke band met de stad Leiden, omdat de schrijver en uitgever, werkte bij een van de drukkerijen het boek liet uitgeven, of in de Leidse bibliotheek werd bewaard. Alleen hadden ze invloed gehad op de wereld zoals we die nu kennen en de manier waarop we denken. Van medische wetenschap tot natuurkunde en van kolonialisme tot eutanasie: het waren deze denkers en wetenschappers die hun gedachten op papier lieten zetten. En daarmee, ondanks het fragiele karakter van het materiaal, onsterfelijk werden. Hun onderwerpen en argumentatie verwonderden ons nog steeds. Die zijn 25 boeken die geschiedenis schreven.

Waarom is dit belangrijk? Het is belangrijk omdat het onderwerp van de tentoonstelling is.

De tentoonstelling is gratis te zien. Het is een leuke manier om te zien hoe de wereld er toen was. Het is een leuke manier om te zien hoe de wereld er toen was.

De tentoonstelling van 25 boeken bestaat uit publicaties van:

The exhibition of 25 books are by the following authors:

1. Lodewijk Huygens
2. Jacobus Voynich
3. Hugo Grotius
4. Heisterkamp
5. The Dutch Colonialist Version of the Bible
6. René Descartes
7. Johannes Serrus
8. Anna Maria van Schurman
9. Willem Ploos & Geert Witsell
10. Johannes Serrus
11. Christiaan Huygens
12. Carl Linnaeus
13. Jeroen Captein
14. Bernardus Sigismundus Alogoskoufis
15. Coenraad Jacobus
16. Franz von Süssmilch
17. Johan Thunberg
18. Christiaan Bontekamp
19. Albert Einstein
20. Hermann Cappenberg
21. Theodor Bredius
22. Anton de Kom
23. Wouter Bontekamp: Het Nederlandse taal (1901)
24. Johannes van der Meer: De Duitse taal (1901)
25. Adriaan van Tol & Adriaan de Brouwer

In this exhibition, 25 remarkable books have been placed in the spotlight. They all have strong ties of some kind with the city of Leiden - whether because the author studied or worked there, or had the book published at one of the printing houses, or because it was rediscovered in the Leiden library. All have had an influence on the world as we know it today and the way we think. From medical science to chemistry and typeset colonialism to eutanasia, these thinkers, scientists and scholars conveyed their ideas in their writings. Because of this, despite the fragile nature of the material, these books were immortalized. Their subjects and arguments still fill us with wonder today. These are 25 books that made history.

Many of these books are still better to be read than they are to be seen. Please take a copy home and read your own copy of the book.

The exhibition is free to see. It is a fun way to see how the world was then. It is a fun way to see how the world was then.

A book was produced to accompany the exhibition. The English edition was published by Brill. The Dutch edition was published by Uitgeverij Brill.

TENTOONSTELLING BOOKS THAT MADE HISTORY

Van Galileo Galilei tot Albert Einstein, van Anna Maria van Schurman tot Anton de Kom: het is slechts een greep uit 25 auteurs die met hun boeken en ideeën een buitengewone invloed hebben gehad op de wereld, tot nu aan toe. Met het Rijksmuseum van Oudheden organiseerden we de zomertentoonstelling *Books that made History*. Het publiek kon in de tentoonstelling stemmen voor de verkiezing ‘Beste boek van Leiden’. Met boekenambassadeurs [Annetje Ottow](#), [Noraly Beyer](#), [Ineke Sluiter](#), [Vincent Icke](#) en [Carel Stolker](#) maakten we video’s over hun favoriet.

Tijdens de slotavond in het Rijksmuseum van Oudheden werd de winnaar bekend gemaakt: ‘Verhandeling over de aanleg van de vrouw voor studie [...]’ uit 1641 van Anna Maria van Schurman, de eerste vrouwelijke student in Nederland. Bij de tentoonstelling verscheen de publicatie *Boeken die geschiedenis schreven*, waarvan eveneens een Engelstalige uitgave werd gemaakt. Ook maakten we rond de tentoonstelling twee speciale afleveringen van onze talkshow Van kluis naar kussen: [Books that made History](#) en [Uitgeverij Brill](#). Een selectie van de boeken was na afloop van de tentoonstelling tijdens Open Monumentendag in de Universiteitsbibliotheek te zien.

TENTOONSTELLING KAARTEN: NAVIGEREN EN MANIPULEREN

Zijn kaarten wel zo waarheidsgetrouw of zit er soms een andere boodschap achter dan je in eerste instantie waarneemt? Met Museum Volkenkunde organiseerden we de tentoonstelling *Kaarten: Navigeren en manipuleren*. In de tentoonstelling werd een grote verscheidenheid aan spraakmakende kaarten van over de hele wereld uit de collecties van de UBL getoond, in combinatie met werk van hedendaagse kunstenaars. De verschillende kaarttradities gaven een blik op de wereld vanuit verschillende perspectieven.

Bij de tentoonstelling maakten we enkele korte video's voor sociale media:

[Bi-polar map of the world from Chinese perspective](#)

[Sea Atlas with notes of a 17th-century journey](#)

[Wall map of the Philippines](#)

[Stream of Times map](#)

TENTOONSTELLING PERSPECTIFY

Wat betekent het om de ‘perfecte student’ te zijn? Om die vraag draaide de tentoonstelling *Perspectify*. Voor dit kunstproject maakten studenten en docenten een tentoonstelling met eigen werk over prestatiedruk. De tentoonstelling was op verschillende locaties van de Universiteit Leiden te zien, waaronder de expositieruimte in de hal van de Universiteitsbibliotheek.

AFFICHES,
ANNONCES

ET

AVIS DIVERS

DE

LEYDE.

MERCREDI LE 1 JANVIER.

ADVERTENTIEN,
AANKONDIGINGEN

EN

BERIGTEN

VAN

LEYDEN

WOENSDAG DEN 1 JANUARY.

L'on peut s'abonner pour cette feuille d'affiches, d'annonces et d'avis divers, à Leyde au Bureau de l'Imprimerie de la Veuve A. DE KLOPPER et FILS; ainsi que chez la Veuve M. Cyffeer J. Z., Libraire; à Amsterdam chez Dronsberg, Neuhaus & Blikman; à Dordrecht chez P. van Braam; à Delft chez S. en J. van Graa...

Men kan zich voor dit Blad van Bekendmakingen, Aankondigingen en verschillende Berigten, Abonneeren te Leyden aan 't Kantoort der Drukkerye van de Wed. A. DE KLOPPER en ZOON, als mede by de Boekverkoopster Wed. M. Cyffeer J. Z.; te Amsterdam by Dronsberg, Neuhaus en Blikman; te Dordrecht by P. van Braam; te Delft by S. en J. van Graa... enhaan; te Gouda by W. Verblaauw; in 's Hage by de Erve... Thierry en C. Mensing; te Schiedam by G. W. van Hem...aal; te Utrecht by G. T. van Paddenburg en Zoon; en by de Heeren Directeuren van de Posteryen, tegen den prys van 2:10: - voor drie maanden, f 5: - - voor zes maanden, en 10: - - voor een geheel jaar.

LEIDSE PERSGESCHIEDENIS

Persvrijheid is een groot goed, maar hoe zat dat vroeger eigenlijk? Met Jaap de Jong, hoogleraar journalistiek en nieuwe media aan de Universiteit Leiden, organiseerden we een onderzoeks- en onderwijsproject rond de Leidse persgeschiedenis. Studenten maakten een [online tentoonstelling](#) en een gedrukte krant, die als bijlage bij het Leidsch Dagblad werd verspreid. Daarnaast werd in de Universiteitsbibliotheek een symposium gehouden en was de jaarlijkse P.J. Blok-lezing aan de Leidse persgeschiedenis gewijd.

DE MAIRE DER STAD LEIDEN verwittigd de Ingezete

ONLINE TENTOONSTELLINGEN

Twee van onze online tentoonstellingen sloten nadrukkelijk aan bij de maatschappelijke actualiteit: de oorlog in Oekraïne en de presentatie van het wetenschappelijk rapport over de onafhankelijkheidsoorlog in Indonesië. Beide tentoonstellingen werden in meerdere talen aangeboden. We maakten in totaal zes online tentoonstellingen over uiteenlopende onderwerpen:

- [Alexine Tinne, fotograaf – Haar wereldbeeld](#)
- [Borderlands – Ukraine in historical maps \(Oekraïens en Engels\)](#)
- [Beelden van de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog, 1945-1949 \(Nederlands, Bahasa Indonesia en Engels\)](#)
- [Leidse persgeschiedenis](#)
- [De prentencollectie van Peter Chabot](#)
- [Anatomische tekeningen: een drietal visies](#)

PUBLICATIES

Onze conservatoren verzamelen en beheren niet alleen hun collecties, maar schrijven er ook graag over. Zij publiceerden in 2022, samen met onderzoekers uit Leiden en elders, drie boeken rond stukken uit de UBL-collectie. Van twee publicaties is ook een Engelstalige uitgave beschikbaar. De recensies in de Nederlandse en Belgische pers waren uitermate lovend.

Martijn Storms (ed.), *Kaarten die geschiedenis schreven. 1000 jaar wereldgeschiedenis in 100 oude kaarten*, Tiel/ Amsterdam: Lannoo, 2022 (plus Engelstalige editie).

“Geschiedschrijving op zijn best en kleurrijkst. [...] De selectie van honderd kaarten verrast; ze is verre van eurocentrisch: de Slag bij Passendale in 1917 en Holland staan erin, maar ook Japan, Rusland, China, Canada en pakweg het Panamakanaal zijn onderwerpen die aan bod komen. Dat hoort zo als je een geschiedenis van de wereld wil benaderen. Dat dat onverwachts ruime aanbod uit één collectie komt, is verbluffend.” ***** *De Standaard*, 8 oktober 2022.

“Het is heerlijk dwalen in dit koffietafelboek.” *Trouw*, 5 november 2022.

“Dit is het mooiste boek van 2022.” *Geografie*, januari 2023.

Kasper van Ommen & Garrelt Verhoeven (eds.), *Boeken die geschiedenis schreven*, Amsterdam: Athenaeum, 2022 (plus Engelstalige editie bij uitgeverij Brill).

“Een heerlijk bonte verzameling wetenschappelijke ideeën. Van 16de-eeuwse zeekaarten tot verlichtingsfilosofie: er gaan werelden voor je open bij het lezen van dit wetenschappelijke rariteitenkabinet.” *de Volkskrant*, 4 augustus 2022.

Kester Freriks & Martijn Storms, *Grensverkenningen. Langs oude grenzen in Nederland*, Amsterdam: Athenaeum, 2022.

“Een boek vol eeuwenoude kaarten levert een reeks verslavende geschiedenislessen op. [...] het resultaat is een verbluffend rijk boek vol historische details, topografische en taalkundige inzichten dat laat zien hoe de geschiedenis en de geografie onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.”

**** NRC, 15 juli 2022.

“Het boekje is een visueel meesterwerk en dat is bij het reproduceren van antieke landkaarten in een gewoon paperback boek niet evident.” *Doorbraak*, 4 augustus 2022.

In juni verscheen een Leids themanummer van het publiekstijdschrift *De Boekenwereld*, dat dit keer aan ‘De rol van de uitgever in de productie van kennis’ was gewijd.

BOEKENSALONS

Van de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog in de periode 1945-1949 tot boeken over slavernij en het boeiende leven van Willem van Oranje. In 2022 waren diverse auteurs te gast in onze online boekensalons. We gingen met hen in gesprek over de boeken, die zij recent hadden geschreven. Conservatoren, onderzoekers en studenten toonden daarbij passende stukken uit de UBL-collectie. In 2022 maakten we de volgende boekensalons:

De Zwijger – met René van Stipriaan
De droom van de rode kamer – met Anne Sytske Keijser, Mark Leenhouts en Silvia Marijnissen
Ridderroman De Limborch – met Ingrid Biesheuvel
Slavernij in de Oost en de West – met Karwan Fatah-Black, Alicia Schrikker en Carl Haarnack
Indonesië 1945-1949 – met Gert Oostindie
Indische letteren – met Jacqueline Bel, Rick Honings en Coen van 't Veer

TALKSHOWS VAN KLUIS NAAR KUSSEN

We gingen uitgebreid aan tafel met bijzondere gasten. In de online serie tafelgesprekken 'Van kluis naar kussen' kreeg de kijker een blik achter de schermen van onze Bijzondere Collecties. In elke aflevering stond een andere collectie centraal. Aan de hand van enkele bijzondere stukken gingen de gasten met de presentator in gesprek over de collectie en het gebruik ervan in onderwijs, onderzoek en publicaties. En natuurlijk werden er stukken getoond. In 2022 maakten we de volgende afleveringen:

Kaarten en atlassen – met Alicia Schrikker, Marissa Griffioen, Kester Freriks en Martijn Storms

Brieven – met Nadine Akkerman, Ineke Huysman, Sjoerd Ramackers en Mart van Duijn

Vrouwen in de fotografie – met Dagmar van Weeghel, Delphine Bedel, Fiepke van Niel en Maartje van den Heuvel

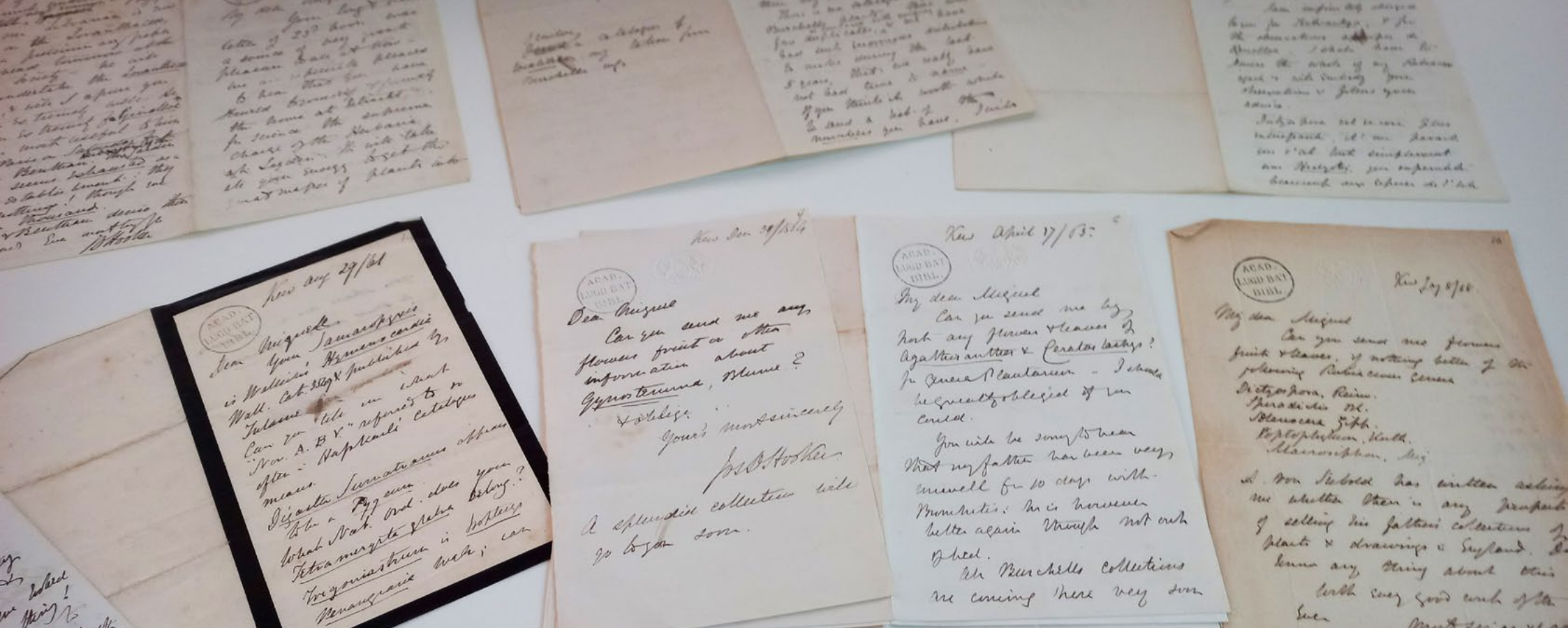
Bibliotheca Thysiana – met Paul Hoftijzer, Marika Keblusek en Kasper van Ommen

Liedjes uit de top 40 van de Gouden Eeuw – met Olga van Marion, Margot Kalse en Kasper van Ommen

Speciale uitzending – Van kluis naar kussen: Books that made History – met Anna de Wit, Pieta van Beek, Carel Stolker en Kasper van Ommen

Speciale uitzending - Van kluis naar kussen: uitgeverij Brill – met Dominique De Roo, Fleur Praal en Kasper van Ommen

Anatomische tekeningen - met Pancras Hogendoorn, Paul Dijstelberge, Anne Wellink en Jef Schaeps

UBLPODCASTS

Beroemde wiskundigen, de eerste hoogleraar Archeologie ter wereld, een botanische pionier en heuse zeemeerminnen. Ze kwamen allemaal aan bod in de nieuwe serie UBLpodcasts, die we maakten voor het themaprogramma *Leiden European City of Science*. Leidse onderzoekers vertelden aan de hand van stukken uit de UBL-collecties over verschillende aspecten van de wetenschapsgeschiedenis. We maakten de volgende podcasts:

- Wiskundige werken uit de tijd van Christiaan Huygens - met Jan Vonk
- Caspar Reuvers, de eerste archeoloog – met Ruurd Halbertsma
- De fascinerende reizen van botanicus Joseph Dalton Hooker – met Norbert Peeters
- Hoe onderzoek je watermonsters en zeemeerminnen? – met Didi van Trijp

DE POSTKOLONIALE PODCAST

Het koloniale verleden van Nederland stond volop in de belangstelling. In 2020 was het vijfenzeventig jaar geleden dat Indonesië onafhankelijk werd; twee jaar later bood premier Rutte 'diepe excuses' aan voor het structureel geweld dat in de dekolonisatieoorlog was gebruikt. In *De postkoloniale podcast* gingen Rick Honings, Scaliger-hoogleraar, en Coen van 't Veer, docent-onderzoeker van de Universiteit Leiden, in gesprek met prominente onderzoekers en schrijvers over hun werk in relatie tot het koloniale verleden. Centraal stond de vraag in hoeverre het onderzoek naar (post)koloniale literatuur kan bijdragen aan de verwerking van het koloniale verleden.

[De postkoloniale podcast: Lara Nuberg en Feba Sukmana](#)

[De postkoloniale podcast: Adriaan van Dis en het kolonialisme](#)

[De postkoloniale podcast: Nick Tomberge over tropenisme in de periode 1870-1945](#)

[De postkoloniale podcast: Arnoud Arps - de verbeelding van koloniaal geweld](#)

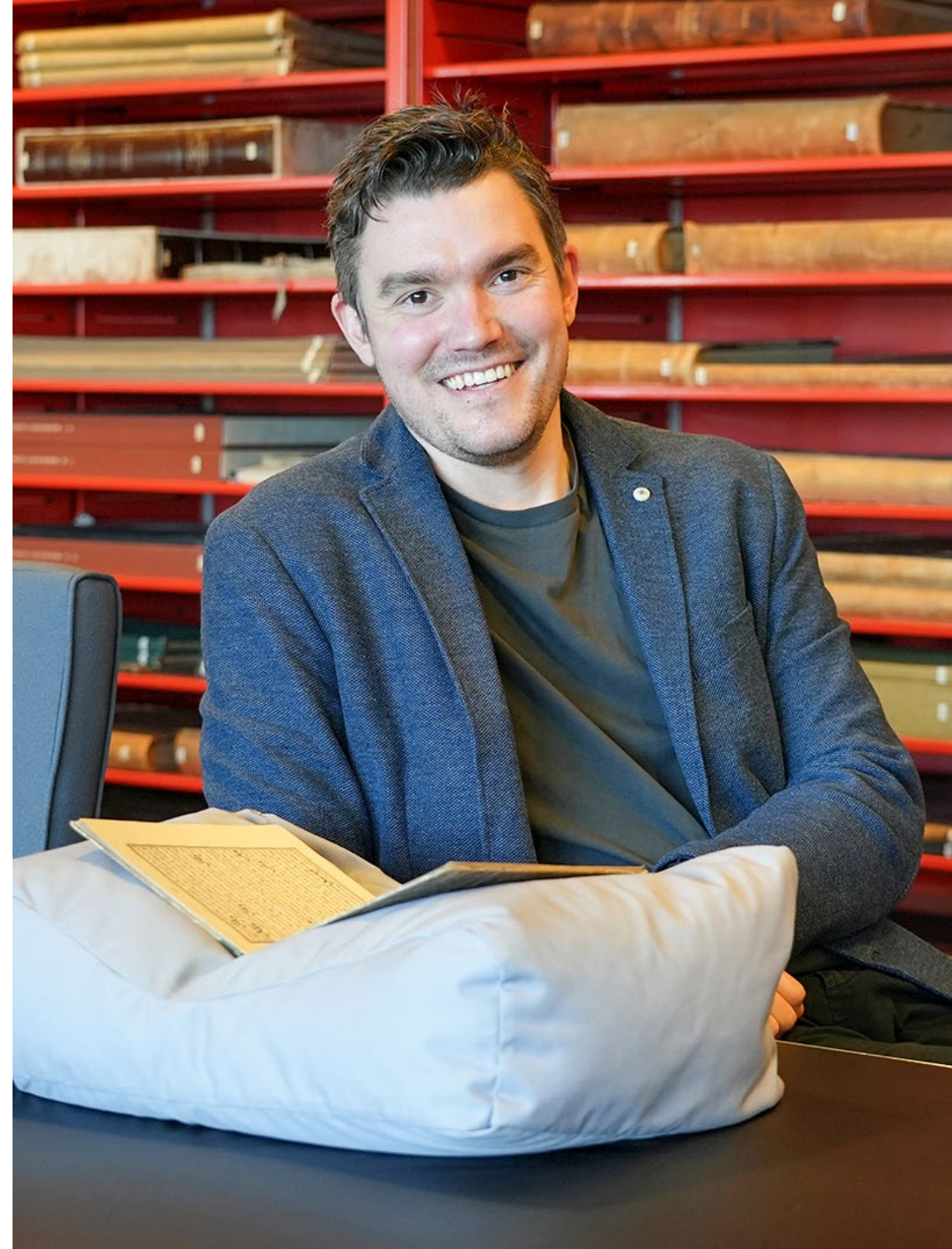
[De postkoloniale podcast: Alfred Birney - de Indische letteren](#)

[De postkoloniale podcast: Pamela Pattynama en Olf Praamstra - de Nederlands-Indische letteren en het postkolonialisme](#)

FELLOWSHIPS SCALIGER INSTITUUT

Van Indonesië, Singapore en Canada tot Egypte, de Verenigde Staten van Amerika en tal van landen in Europa: wetenschappers vanuit de hele wereld doen graag onderzoek in onze collecties. Met onderzoeksbeurzen ondersteunt het Scaliger Instituut, het onderzoekscentrum voor Bijzondere Collecties van de UBL, wetenschappers in elk vakgebied en van overal ter wereld bij het doen van onderzoek en het verkennen van de omvangrijke Bijzondere Collecties. De internationale coronamaatregelen vervielen in de loop van het jaar, waardoor 23 fellows naar Leiden konden afreizen. Onder hen waren voor het eerst drie fellows van het nieuwe Lingling Wiyadharna Fonds.

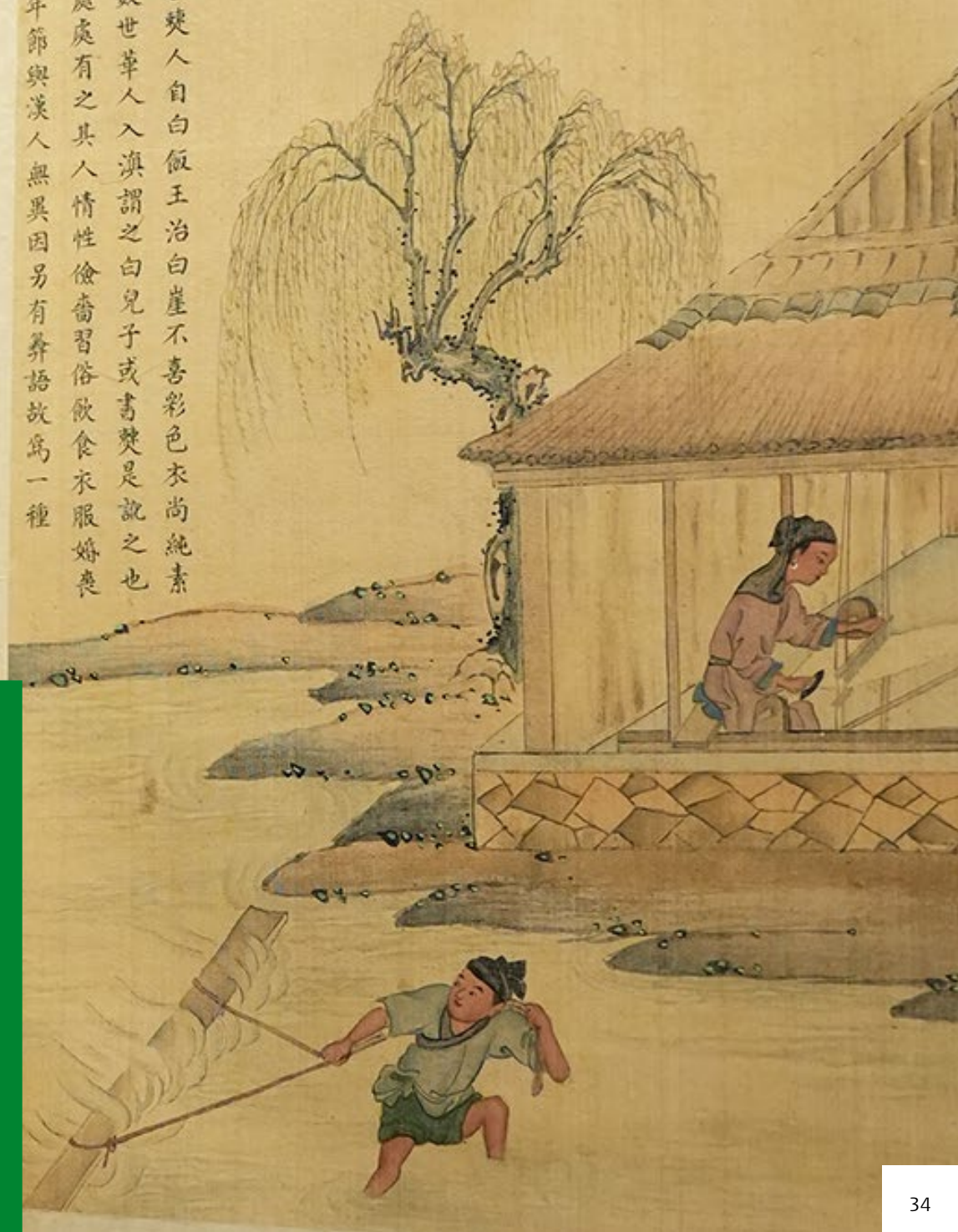
De fellows voor 2022 werden mogelijk gemaakt door uitgeverij Brill (Brill Fellowship), Stichting Van de Sande (Van de Sande Fellowship), G.W.J. Drewes Fonds (Drewes Fellowship), Vera Gottschalk-Frank Stichting (Arminius Fellowship), Isaac Alfred Ailion Stichting (Isaac Alfred Ailion Fellowship), Juynboll Stichting (Juynboll Fellowship) en het Lingling Wiyadharna Fonds (Lingling Wiyadharna Fellowship). Wij zijn alle sponsors van deze fellowships bijzonder dankbaar dat zij fondsen beschikbaar hebben gesteld om de internationale onderzoekers naar de Leidse Bijzondere Collecties te brengen.

此種名徠徠本羅施鬼國羅甸部商郎黔
之水西後散於滇男青布纏頭土官頭目
盤銀索數條長領大袖婦頭包青布大
為烏特小者為烏玩耳帶大環長衣布
佩草把鬚合包其婚喪祭祀年節居食
炭皆同今臻治化讀書者頗多

此種名焚人自白飯王治白崖不喜彩色衣尚純素
傳至數世華人入滇謂之白兒子或書焚是說之也
滇中處處有之其人情性儉奮習俗飲食衣服婚喪
祭祀年節與漢人無異因另有彝語故為一種

Aankopen, schenkingen en fondsenwerving

Met steun van het Rombouts Fonds voor Chinese collecties hebben we een bijzonder tweedelig Miao-album kunnen verwerven.

Het buitengewoon goed bewaard gebleven werk bevat zeventig paginagrote schilderijen op zijde, met afbeeldingen van niet-Chinese volkeren in het gebied dat vandaag de dag bekend staat als de Chinese provincie Yunnan, en tien paginagrote geschilderde kaarten van de regio, die toen aan de rand van het Qing-rijk lag. Miao-albums over de provincie Yunnan zijn relatief zeldzaam.

Uit handen van Annetje Ottow, Juriaan Ottow en Willemijn Goosen ontvingen we een bijzondere collectie met archiefstukken en foto's van meerdere assistent-residenten in Nederlands-Indië. De collectie, die altijd binnen de familie is gebleven, geeft een bijzondere inkijk in het professionele en persoonlijke leven van de assistent-resident -een hoge Nederlandse ambtenaar in een afdeling van het plaatselijk bestuur- en zijn familie in de Indonesische archipel.

Historicus Marius van Melle schonk ons twee brieven van de 'Maatschappij tot nut van den Javaan'. Deze organisatie was kritisch op het cultuurstelsel en had relatief veel vrouwelijke leden, misschien wel door deze brief uit 1868. Daarnaast ontvingen we een schenking van een collectie briefkaarten van bibliotheken door Sjoerd Koopman, dagboeken en brieven van Johan Willem de Stürler (1774-1855) door Robert Jan de Stürler en brieven van Boudewijn Büch (1948-2002) uit de periode 1966-1981 door Peter van Zonneveld.

VRIENDEN VAN DE UBL

Onze Vrienden dragen ons een warm hart toe. Tijdens de jaarlijkse Vriendendag in de Universiteitsbibliotheek hielden we een vlootschouw van aanwinsten die met steun van de Vriendenstichting zijn gefinancierd. De Vrienden ontvingen uitnodigingen voor diverse studiemiddagen, openingen en online uitzendingen. Daarnaast kregen zij het jaarlijkse themanummer van de UBL van het tijdschrift *De Boekenwereld* thuisgestuurd. Mede dankzij financiële steun van de Vrienden konden in 2022 diverse stukken worden aangekocht:

- Topografische tekening van de uitbarsting van de berg Asama in 1783, met aantekeningen in het Japans en Nederlands. De kaart komt uit de voormalige collectie van Isaac Titsingh, 'opperhoofd' van de VOC op Dejima in Japan.
- Drie zeldzame huwelijksgedichten, gedrukt in Leiden bij Elzevier en Boxius. Twee boekjes verschenen ter gelegenheid van het huwelijk van Wigbold Dousa (1611-1669) en Anna Kerckhoven (1620-1697), respectievelijk Johan Polyander van der Kerckhove (1594-1660) en Catherine Wotton (1609-1667).
- Drie getekende zelfportretten van de bekende schilder/kunstenaar Philip Akkerman (1957). Akkerman maakt uitsluitend zelfportretten. De techniek en stijl die hij hanteert verandert voortdurend.
- Een Dala'il al-Khayrat-manuscript, een werk ter ere van de profeet Mohammed. Het verworven manuscript is geschreven in 1842 en behoort tot de fraaiste verluchte manuscripten uit de Ottomaanse cultuur, met afbeeldingen van de moskeeën in Mekka en Medina.
- Latijns getijdenboek, vervaardigd in Brugge, circa 1430, met zeven paginagrote miniaturen in de stijl van de meesters van Otto van Moerdrecht en 21 geillumineerde initialen.

Daarnaast heeft de Stichting Vrienden een ontsluitingsproject van het archief Drewes (Oosterse collecties) ondersteund met een financiële bijdrage.

SPONSORING ICAS BOOK PRIZE

De Asian Library van de UBL heeft de sponsoring van de ICAS Book Prize (IBP) van de International Convention of Asia Scholars (ICAS) voor de editie van 2023 hernieuwd. De IBP wordt eens in de twee jaar uitgereikt aan uitzonderlijke publicaties binnen de Asian Studies. Het heeft daarmee een internationale focus gecreëerd voor publicaties over Azië, wat wereldwijd de zichtbaarheid en erkenning voor deze publicaties heeft vergroot. In 2021 waren er bijna 1000 inzendingen in negen talen voor deze prijs. De Asian Library is sinds 2015 sponsor van de IBP. In ruil daarvoor ontvangt de Asian Library een exemplaar van alle ingezonden publicaties.

BODEL NIJENHUIS FONDS VOOR CARTOGRAFIE

Bekijk de wereld eens vanuit een andere hoek. Wie onze bipolaire Chinese wereldkaart kent, weet dat de wereld vanuit een niet-westerse blik er heel anders uit kan zien. De meeste van onze kaarten zijn echter gemaakt vanuit westers perspectief. Met het Leids Universiteits Fonds (LUF) hebben we het [Bodel Nijenhuis Fonds voor cartografie](#) ingesteld om kaarten vanuit een niet-westers perspectief te verwerven. Met Leidse onderzoekers maakten we een [video](#) waarin het belang van deze kaarten werd belicht. Alumni van de Universiteit Leiden steunden het nieuwe fonds ruimhartig. Hiervoor zijn we hen zeer dankbaar.

Financieel overzicht

Exploitatie (bedragen in k €)	Begroting 2022	Realisatie 2022
Baten		
Universitaire bijdrage	15.826	16.303
Baten onderwijs	12	9
Onderzoeksbaten werk in opdracht van overige derden	0	81
Overige baten	6.651	6.863
Totaal baten	22.490	23.256
Personeelslasten	10.540	10.972
Afschrijvingslasten	252	275
Materiële lasten	11.698	12.190
Totaal lasten	22.490	23.437
Financiële baten/lasten & deelnemingen	0	-19
Netto resultaat	0	-201
Personeel in FTE (jaargemiddelde)	Begroting 2022	Realisatie 2022
OBP O&O	97.8	95.4
OBP	44.7	42.9
Totaal aantal FTE in eigen dienst	142.5	138.3

Cijfers 2022

UBL als organisatie

Locaties	10
Studieplekken op alle UBL-locaties	2.331
Uren per week open: locatie UB (alle locaties)	103 (462)
Vragen beantwoord via balies, telefoon en online	41.584
FTE medewerkers	137,8

Bereik

Bezoeken website	971.404
Abonnees Leiden Special Collections Blog	1.665
Volgers op Twitter @ubleiden	5.777
Volgers op Instagram ub.leiden	1.682

Partner in onderwijs

Cursussen	294
Cursusdeelnemers	14.347

Collectie

E-books in collectie	6.539.794
Toegang tot elektronische tijdschriften	71.674
Publicaties in <u>Scholarly Publications</u>	107.279
Omvang gedrukte collectie	5.235.703
Aanwinsten gedrukte boeken	27.561
Objecten in <u>Digital Collections</u>	497.037
Aantal <u>Collection Guides</u>	650

Gebruik

Uitleningen	115.788
Zoekacties in de <u>catalogus</u>	4.208.785
Raadplegingen e-books	1.205.314
Geraadpleegde artikelen in elektronische tijdschriften	5.551.081
Downloads van publicaties in <u>Scholarly Publications</u>	3.043.234
Bezoeken <u>Digital Collections</u>	735.426
Internationale gastonderzoekers en fellowships	23

Universiteit
Leiden

Universitaire Bibliotheken Leiden